

אלו הן הנחנקין פרק עשירי סנהדרין

פו.

עין משפט
נר מצוה

לא א מיי פ"ט מהל
גיבית הלכה ג סג
שס
לב ב מיי שס ה' ה'
לב ג מיי שס ה' א'

תורה אור השלם

1. כי יקצצא איש גבגב נפש מאחיו מבני ישראל ויהא עמו בו ומקורו ומת והגבגב יהוה ובערת ה'קדש מקרבו: דברים כד ז
2. כי יקצצא איש שגב עם אשה בעלת בעל ומתו גם שניהם איש השגב עם האשה והאשה ובערת ה'קדש מקרבו: דברים כב כב
3. וגבגב איש ומקורו וקצצא בידו מות ימות: שמות כא טז
4. כי יקצצו אנשים יחדיו איש ואחיו וקרובה אשתו האחד להציל את אישה מיד מכה ושלחה קדש והחיהה במבוי: דברים כה יא
5. לא תרצח לא תנאף לא תגב לא תענה ברצח עד שקר: שמות כב יב
6. כי יקצצו אדם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לא יקצצו יחדיו ויקרא יט יא
7. לא תגבנו ולא תבאשו ולא תשקרו איש בעמיתו: ויקרא יט יא
8. לא יקום עד אחד באיש לבל עון ולבל חטאת בכל חטא אשר יקצא על פי שני עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר: דברים יט טו

מונמצא בידו קא אמינא. *תימא דכסוטה פ' עגלה ערופה (דף מה:) דרשינן כי ימצא חלל פרט למצוי ופטרין עיר שרובה עובדי כוכבים וי"ל דהתם כתיב צאלמה והוה כמו צדו להכא ואכתי קשה דדרשינן צפ' בתרא דערבין (דף ל:) גבי צתי ערי חומה ומצא פרט למצוי שלא ימכור צרוק ויגאל בקרבו (ה) וי"ל (ו) כדפי צקונטרס דהכא מריצוא דקרא: **יצא** עבד שאין לו אחוה. פירש בקונטרס עבד אין לו אחוה ואפילו עם אחיו בני אציו דכתיב עם החמור עם הדומה לחמור וקשה דאם כן גר ומשומר נמי ונראה לפרש שאין לו אחוה שאין יוצאי חלציו קרוין אחוה משא"כ בגר: **בני ישראל** למעוטי מי שחציו וכו' אצל כולו משומר וגר לא ממעט מזני ישראל וכן צפרק צנת כותים (מה דף לה. ושם) בני ישראל מיטמאין ציבה וכו' אצל גרים ומשוכרים לא ממעט וכן שלחי פ"ב דמנחות גבי סמיכה בני ישראל סומיין ואין העובדי כוכבים מעריכין ומשוכרין וגר לא ממעטיין וכן צפ"ק דערבין (דף ה:) בני ישראל מעריכין ואין העובדי כוכבים מעריכין ולא ממעטיין גרים ולא עדדים משוכרין ותימה דצפרק כל המנחות צלות מלה (מנחות דף סא: ושם) גבי טופס אמרינן בני ישראל מניפין ואין אלא בני ישראל גרים מניפין ואין לי אלא בני ישראל גרים ועדדים משוכרים מניין תלמוד לומר להמקריב וכן צפ' הערל (יבמות דף עז: ושם) וצלהי פ"ק דכריתות (דף ז:) אשה כי תזרע אין לי אלא בני ישראל גיורת ושפחה משוכרת מניין ת"ל אשה ושמה כלל הני יש שום רבוי דמריצין מיניה גרים ומשוכרין: **דבר ואפי'** חצי דבר. וז"ת הא אמרינן לקמן (דף ז.) קיים מקצת וביטל מקצת דשאר מצות דברי הכל פטור ופי' צקונטרס משום דכתיב אך הנציא אשר יזיד לדבר דבר ולא חצי דבר וי"ל דרבנן נמי מודו דדרשינן ולא חצי דבר והא דפליגי ארדבי עקיבא היינו משום דחשבי ליה דבר שלם כדמוכח במרוצה (צ"ק דף עז: ושם) וצחוקת הצתים (צ"ב דף טו: ושם) ולרין לחלל צדברים דיש מקומות כה"ג צפ' ד' וה' (צ"ק דף טו: ושם) כופר שלם אמר רחמנא ולא חצי כופר וצפרק יש צבור (בכורות דף מה:) חומש ולא חצי חומש וצמרוצה (צ"ק דף עא:) חמשה צקר אמר רחמנא ואפי' חמשה חלצי צקר וצפרק אותו ואת צנו (חולין דף עט: ושם) פליגי ר' אליעזר ורבנן צשה ואפילו מקצת שה ולענין כסוי צצבי ואפילו מקצת צבי וצפרק הבא על יבמתו (יבמות דף נט: ושם) צמולה מקצת צמוליס וצכתבות פרק אלמנה (דף לו: ושם) צמקת כסף ככל כסף ושלהי כסוי הדס (חולין דף פח: ושם) דס ואפילו מקצת דס וצריש צבורות (דף ג. ושם)

תני סנה. להך מתני' דקתני מכר לאציו חייב: **ססס ספרא.** תורת כהנים: **ססס ספרי.** ספר וידבר ומשנה תורה והאי סתמא דכי ימצא איש (ב) צמשה תורה הוא: **אליצא** דרבי עקיבא. ממה שלמדו מר' עקיבא אמרו: **של צים פלוני.** לא רצה להכיר שמם שחצוין היו וצוה לא היו נוהגין כדת שהיו הרבה דרין צבית אחד אנשים ונשים והיו מצוין תמיד עם נשי חציריהן ולא שמתייחדין: **ונמאל.** קרא יתירא הוא דאי ללמד שנימצא צעדים מכי ימצא נפקא: **כמלוין צידן דמו.** התלמידים מצוין תמיד צבית הרב ואם גבצ הרב אחד מתלמידיו ומכרו אינו נהרג: **אין לעבדים צושה.** המבייש את העבד לא חייבוהו תורה לתת דמי צשתו: **והי ואלו אנשים יחדיו והכה איש וגו'.** מהתם נפקא לן חייב צשת דכתיב (ו) וקולמה את כפה ממון אתה אומר ממון או אינו אלא ממש נאמר כאן לא תחוס עינך ונאמר להלן צעדים וזממין (דברים יט) לא תחוס עינך מה להלן ממון אף כאן ממון: **עבד שאין לו אחוה.** ואפי' עם אחיו בני אציו דכתיב (ב) וצשת (ב) עם החמור עם הדומה לחמור אינו אלא כשהמה: **אחיו הוא צמלות.** ככל מצות שהאשה חייבת צהן עבד חייב צהן דגמר לה לה מאשה (ט) והכא. צמתני' צגונצ נפש דכתיב מאחיו: **הידי דרשי.** רבי יהודה לחייב על מי שחציו עבד: **מאחיו למעוטי עדדים.** דהא לרבי יהודה אין לו אחוה: **מזני.** יתירא (ו) דריש ליה דהוה ליה למכחז מאחיו צני ישראל: **מלא סגנו.** האמור צעשרת הדברות צגונצ נפשות מתוקס לקמן צשמעתי: **דבר הלמד מעניינו.** אם אי אהת יודע צמה הכחצ מדצר לא ולמד מפרשה צכחצ צה ולפי הפרשה הוא נכתב אצלה וכלן צמה כל הענין מדצר צנפשות לא תרצח ולא תנאף כל אלה חייבי מיתות צ"ד אף לא תגנוצ צגניצה שיש צה מיתת צ"ד: **לא סגנו.** צפרשת קדושים תהיו: **משלש עשרה מדות.** זו היא אחת מהן שיהא הדצר מעניינו למד: **צמה סכחצ מדצר.** הענין של מטה ושל מעלה מו: **צממון.** לא תעשוק את רעך (ויקרא יט): **עידי גניצה ועידי מכירה.** שני כיתי עדים אחת הטירה סגנצ את הנפש ואחת העידה שמכר אין נהרגין כדמפרש טעמא ואזיל וכוין דאיניהו לא מקטלי איהו נמי אם לא הומו לא מקטיל דהוי' לה עדות שאי אהת יכול להזימה ולא משכחת לה דמקטיל אלא צכת אחת שמעידין על הגניצה ועל המכירה: **פלוגתא דר"ע ורבנן** צצצא צתרא צחוקת הצתים. על פי שנים עדים יקום דבר (ו) ולא חצי דבר דאי לאו עידי גניצה אינו נהרג משום עידי מכירה שיכול לומר עבדי מכרתי ואי לאו מכירה נמי לא מיחייב

(א) [עירובין לו: גיטין ד.].
(ב) [עירובין שם שבת קלז.
יומא מא. קידושין נג.
שבועות יג. בכורות סא.
כריתות כג.]. (ג) צ"ק פא.
(ד) [שם פסח.]. (ה) [יומא מג.
תענית, ו] [חולין קטו:
קמ.]. (ו) לעיל ל: צ"ק ע:
צ"ב נו: (ח) [דברים כד].
(ט) [דברים ה.]. (י) [ספרי
תל"א לוי.]. (יא) [מגילה ד.].
(יב) [מי יתירא. רש"י.].
(יג) [דברים יט.]. (יד) ע"י
רש"י. (ט) [ל"ז פרק שמי
מדות דף ג.]. (ט) [נ"ע
תוספות סוכה פז: ד"ה
לכרות ותוספות מנחות סא:
ד"ה אין לן].

גליון הש"ס

תוב' ד"ה מונמצא וכו'
תימה דכסוטה. עין
צריצ"א מכות דף ח' ע"א
ד"ה ססס מענינא דקרא:

הגהות הב"ח

(א) תוב' ד"ה מונמצא וכו'
צפ' בתרא דערבין גבי
שרה אחוה ומצא פרט
וכו' ויגאל בקרבו. צ"ב ו"ע
דברי צמריין איתא להדיא
משום דהכא מענינא דקרא
ולק דרשינן אפי' דלא
כתיב צידו:

מוסף רש"י

ובולוהו אליבא דר'
עקיבא. ממת קבלו
(שבועות ד.). יצא עבד
שאין לו אחוה. עם
ישראל, שאינו צא בקהל,
לא עבד אין לו אחוה
שומר צלחוטו וצאשת
אחיו, דלמיט עם התמר,
וה שמעתי (ב"ק פח. ע"ש
במסוטה"ס). אחיו הוא
במצות. לא מצוה שהאשה
חייבת צה עבד חייב צה,
דגמר לה לה מאשה (שם).
דבר הלמד מענינו. זה
אחד מ"ג מדות, מקצת
שכחצ ססס ואין חצי יודעין
צמה מדצר, היו לומר
מענינו (חולין קמ) דבר
ססס שאין מפרש צו צמה
מדצר, היו לומר מן הענין,
פרשה שכתב צה צמה
הענין מיייר (שם קסו:).

תני תנא קמיה דרב ששת א"ל אני שונה רבי שמעון אומר מאחיו עד שיוציאונו מרשות אחיו ואת אמרת חייב אתני פטור מאי קושיא דילמא הא ר"ש הא רבנן לא ס"ד דאמר ר' יוחנן (ב) סתם מתני' ר' מאיר סתם תוספתא ר' נחמיה (ב) סתם ספרא רבי יהודה סתם ספרי ר"ש וכולוהו אליבא דר"ע: **הגונב בנו:** מאי טעמא דרבנן אמר אביי דאמר קרא **כי ימצא פרט למצוי א"ל רב פפא לאביי אלא מעתה** (ב) **ימצא איש שוכב עם אשה בעולת בעל הכי נמי כי ימצא פרט למצוי כגון של בית פלוני דשכיהן גבייהו הכי נמי דפטורי א"ל אנא** (ב) **מונמצא בידו קאמינא אמר רבא** (ב) **הלכך הני מיקרי דרדקי ומתנו רבנן כמצוין בידן דמו ופטורי:** גבגב מי שחציו וכו': **תנן התם רבי יהודה אומר אין לעבדים בושת** (ב) **מאי טעמא דר' יהודה אמר קרא** (ב) **כי יצו אנשים יחדיו איש ואחיו מי שיש לו אחוה יצא עבד שאין לו אחוה ורבנן אחיו הוא במצות והכא היכי דריש ר' יהודה סבר מאחיו לאפוקי עבדים בני ישראל למעוטי מי שחציו עבד וחציו בן חורין מבני ישראל למעוטי מי שחציו עבד וחציו בן חורין הוי מיעוט אחר מיעוט (ב) ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות ורבנן מאחיו לאפוקי עבדים לא משמע להו דהא אחיו הוא במצות בני ישראל מבני ישראל חד למעוטי עבד וחד למעוטי מי שחציו עבד וחציו בן חורין אוהרה לגונב נפש מזין רבי יאשיהו אמר (ב) **מלא תגנב רבי יוחנן אמר** (ב) **מלא ימכור ממכרת עבד ולא פליגי מר קא חשיב לאו דגניבה ומר קא חשיב לאו דמכירה ת"ר** (ב) **לא תגנב** (ב) **גונב נפשות הכתוב מדבר אתה אומר גונב נפשות או אינו אלא גונב ממון אמרת צא ולמד משלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן דבר הלמד מעניינו במה הכתוב מדבר בנפשות אף כאן בנפשות תניא אידך (ב) **תגנובו בגונב ממון הכתוב מדבר אתה אומר בגונב ממון או אינו אלא גונב נפשות אמרת צא ולמד משלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן (ב) דבר הלמד מעניינו במה הכתוב מדבר בממון אף כאן בממון איתמר עידי גניבה ועידי מכירה בנפש שהומו חוקיה אמר אין נהרגין רבי יוחנן אמר נהרגין חוקיה דאמר בר"ע (ב) **דאמר** (ב) **דבר ולא חצי דבר ורבי יוחנן אמר כרבנן דאמרי דבר ואפי' חצי דבר ומודה חוקיה בעדים האחרונים של בן סורר ומורה שהומו שנהרגין מתוך שיכולים לומר הראשונים להלקותו********

צכור ואפילו מקצת צכור: **מתוך שיכולים** עדים הראשונים בו, אין הטעם תלי בצמירתם אלא צמאי דעידי גניצה ראשונה לא כריכי לעידי גניצה שניה כדאמרינן צמרוצה (צ"ק דף עז: ושם) דמורה רבי עקיבא צשנים אומרים קידש ושנים אומרים צעל אפי"ג דעידי ציאה צריכי לעידי קדושין [הואילן] והן לא כריכי לעידי ציאה כוליה דבר הוא: גניצה

אגניצה: **צעדים האחרונים של צן סורר ומורה.** דתנן לעיל (דף עא:) מתריין צו צפני ג' ומלקין אותו חור וקלקל נדון צעשרים ושלשה מתריין צו אציו ואמו צפני הדיינין וכצצאין עדים ראשונים ומעידין עליו שאכל טרטימר צשר ושתה חצי לוג יין מגניצה מלקין אותו כדכתב (דברים כא) ויסרו אותו דהיינו מלקות חור וקלקל נדון צ"ג למיתה ומודה חוקיה צנהן אחרונים שהעידו שחור וקלקל שחומה שנהרגין וכל אמרינן צחצי דבר הוא דאי לאו סהדותא דקמאי לא מקטיל צסהדותא דהני אלא אמרינן הואיל ויש עוש על פי ראשונים שזה לקה על ידה תו לא שייכא סהדותא צמיימת צהני צתרייתא והני צתראי כוליה דבר קא עבדי: להלקותו